

WSZYSTKO O GWIAZDKACH

REGULAMIN SPRAWNOŚCI ZUCHOWYCH

wprowadzono
rozkazem Naczelnika ZHP nr L.10/94 z dnia 25.09.1994 r.

wersja elektroniczna
<http://www.zhp.org.pl>

V-07-1994/09/25

„WSZYSTKO O GWIAZDKACH”

GWIAZDKI ZUCHOWE to program osiągnięcia przez zuchy określonego etapu rozwoju, przygotowującego do podjęcia zadań odpowiadających nazwie gwiazdki. Gwiazdki zuchowe wspierają rozwój intelektualny, duchowy, fizyczny i społeczny zucha. Gwiazdki jako ważny element metodyki zuchowej pomagają drużynowemu w:

1. wyrobieniu u zuchów umiejętności pracy nad sobą,
2. kształtowaniu nawyków życzliwego współżycia w grupie rówieśników,
3. kształtowaniu pojęcia mówiącego o znaczeniu człowieka w środowisku naturalnym,
4. rozwijaniu potrzeb społecznych dziecka,
5. konstruowaniu programu pracy.

Wyprzedzając uwagi, które nasuną się po analizie proponowanego programu gwiazdek, zaznaczamy, że zdobywanie gwiazdek nie odbywa się w systemie rocznym, tzn. zuch może zdobyć kolejną gwiazdkę po dokładnym wypełnieniu wszystkich wymagań programu poprzedniej gwiazdki. Dlatego uważamy, że należy odejść od ujednolicenia czasu przyznawania gwiazdek, uzależniając to od możliwości zucha.

Zmiany w punktach programu poszczególnych gwiazdek nie są spowodowane obniżeniem wymagań w stosunku do zucha, który je realizuje, lecz ujednoliceniem zakresu tematycznego z uwzględnieniem gradacji treści poszczególnych gwiazdek.

Kolejną sprawą, na którą należy zwrócić uwagę, jest ukierunkowanie działań zucha tak, aby więcej wiadomości i umiejętności zdobywał przez samodzielną pracę.

Jedynym wymogiem, który zuch musi spełnić przed przystąpieniem do zdobywania gwiazdki, jest poznanie i zrozumienie Prawa Zucha oraz złożenie Obietnicy. Bo przecież jak można przystąpić do pracy nie mając żadnego kierunkowskazu i nie będąc pełnoprawnym członkiem Związku Harcerstwa Polskiego, w którym jest tak dużo możliwości działania.

- * Drużynowy w swoim planie pracy powinien umieścić te sprawności, które pomogą dzieciom w realizacji programu danej gwiazdki!
- * Drużynowy powinien jeszcze pamiętać o tym, aby w Kręgu Rady uroczystie wręczyć zuchom gwiazdki, po powtórzeniu przez nie słów Obietnicy Zuchowej. Taki ważny fakt oczywiście trzeba uwiecznić w Księdze Gromady i przede wszystkim w Książeczce Zucha.

- * Drużynowy nie powinien narzucać zuchom zadań i łączyć spraw zuchowych ze szkolnymi, ale raczej stwarzać możliwości bycia dobrymi i uczciwymi ludźmi. To są najlepsze i najbardziej skuteczne metody pracy z dziećmi – dawanie im szansy pełnego i twórczego rozwoju! Nie należy „podnosić poprzeczki”, ale trzeba pozwolić zuchom „wspinać się po drabinie”! Jeśli „spadną” – drużynowy powinien „podać rękę” i „przystawić niższą drabinę”. Po prostu – pamiętajmy o tym, aby wymagania dopasowywać do możliwości zuchów!
- * Drużynowy jako wychowawca musi najpierw sam się nauczyć przekształcać program na zadania i wiedzieć – co to oznacza.
- * Przy formułowaniu zadań dla zuchów, drużynowy musi uwzględnić ich potrzeby, zainteresowania i umiejętności.
- * Drużynowy powinien tak organizować zbiórki, aby dzieci w różnym czasie (zgodnie ze swoimi możliwościami) realizowały zadania.
- * Drużynowy nie może stwarzać takich sytuacji, w których zuch realizuje wszystkie zadania jednocześnie.
- * Drużynowy powinien być konsekwentny i demokratyczny w sposobie zaliczania i przyznawania gwiazdek.
- * Nie można dzieciom organizować „harcerskiego biegu na gwiazdkę”. Należy raczej wymyślić i zrealizować super sposób na sprawdzenie, by wszystkie zuchy brały w nim aktywny udział. Te, które „zaliczają”, są na „egzaminie”. Te, które realizują zadania innej gwiazdki, pomagają drużynowemu, a jego przyboczni wtajemniczają „żółtodziobów” w tajniki Prawa Zucha! To jest do zrobienia, trzeba tylko trochę wysiłku!
- * Drużynowy powinien w Kręgu Rady omówić wszystko to, co się wiąże z zaliczaniem zadań.

PROGRAM GWIAZDEK

Program gwiazdek przeznaczony jest dla drużynowego. Dla zuchów są zadania, w których ułożeniu i realizacji pomaga drużynowy.

* ZUCH OCHOCZY

1. Złożyłem Obietnicę Zuchową. Dbam o swój mundur. Ochoczo biorę udział w zbiórkach gromady.
2. Chętnie służę radą i pomocą wszystkim, którzy tego potrzebują. Stale pomagam w pracach domowych.
3. Brałem udział w wycieczce lub innej formie turystycznej.
4. Znam symbole narodowe, hymn mojej Ojczyzny i potrafię godnie zachować się w sytuacjach, kiedy są używane.

** ZUCH SPRAWNY

1. Jestem dla innych przykładem dobrego zucha. Ważne sprawy gromady i swoje potrafię omówić i załatwić w Kręgu Rady.
2. Potrafię zaplanować swój dzień, znajdując czas na naukę, zabawę i pracę domową. Wykonałem (-am) pożyteczną pracę dla domu rodzinnego.
3. Zorganizowałem (-am) gry i zabawy dla kolegów samodzielnie lub z szóstką. Aktywnie spędziłem (-am) ferie zimowe (w jednej formie).
4. Zdobyłem (-am) najważniejsze wiadomości związane z historią mojej miejscowości.

*** ZUCH GOSPODARNY

1. Zorganizowałem (-am) wraz z gromadą akcję gospodarczą, która przyczyniła się do wzbogacenia majątku gromady.
2. Nawiązałem (-am) kontakt z harcerzami i dowiedziałem (-am) się, jak można zostać harcerzem. Wykonałem (-am) z nimi pożyteczną pracę dla środowiska.
3. Zdobyłem (-am) odznakę „Siedmiomilowe buty” lub uczestniczyłem (-am) w harcerskiej formie wypoczynku.
4. Znam obrzędy i zwyczaje drużyny harcerskiej, z którą nawiązałem (-am) kontakt. Wiem, kto jest bohaterem tej drużyny i szczepu, w którym ona działa.

Aby pomóc drużynowym i zuchom w zdobywaniu gwiazdek, zostały opracowane książeczki dla poszczególnych gwiazdek.

REGULANIM SPRAWNOŚCI ZUCHOWYCH

I. Sprawność zuchowa to określone programem umiejętności i pożądane zachowania przeżyte w zabawie.

1. Zespołowe zdobywanie sprawności to aktywne uczestnictwo w zabawach gromady. Indywidualne zdobywanie sprawności to samodzielne podejmowanie działań w określonej dziedzinie. Zdobywanie sprawności służy ujawnianiu i rozwijaniu uzdolnień zuchów, uczy rzetelności w zabawie, umożliwia poznanie otaczającego świata i ćwiczenie pożytecznych w życiu umiejętności.
2. Program sprawności zdobywanej zespołowo to zbiór pomysłów do zabaw z zuchami, który składa się z trzech części:
 - zestawu zadań objętych tematem sprawności zapisanych w formie zabaw i skierowanych do zucha,
 - zbioru podpowiedzi dla drużynowego, które pomogą mu:
 - * dostrzec walory wychowawcze proponowanych zabaw,
 - * modyfikować wymagania objęte tematem sprawności w zależności od pory roku, charakteru i możliwości gromady,
 - podstawowej bibliografii dotyczącej tematu sprawności.
3. Program sprawności zdobywanej indywidualnie to zbiór:
 - proponowanych działań do samodzielnej realizacji przez zucha,
 - podpowiedzi dla drużynowego, które zawierają propozycje:
 - * możliwości włączenia samodzielnych działań zucha do zabaw gromady,
 - * sposobów oceny (kontroli) przebiegu realizacji podjętych przez zucha działań,
 - * dalszego wspierania rozwoju zainteresowań zucha.
4. Pakiet zabaw zawartych w programie sprawności powinien sprzyjać:
 - rozwojowi fizycznemu,
 - rozwojowi umysłowemu,
 - rozwojowi społecznemu,
 - rozwojowi duchowemu każdego zucha.

Wpływ ten może być rezultatem zarówno sposobu podejścia do zabawy i jej organizacji, jak również samej treści zabawy.

II. Tryb zdobywania sprawności zuchowych

1. Zespołowe zdobycie sprawności polega na aktywnym udziale zucha w zabawach gromady. W zdobywaniu sprawności należy uwzględnić:
 - podjęcie w Kręgu Rady decyzji o tym, w co się będziemy bawić, czyli o wyborze sprawności,
 - wspólną zabawę wynikającą z programu danej sprawności,

- wspólną zabawę z wykorzystaniem umiejętności i istotnych elementów zbiorów, które umożliwiają podsumowanie cyklu i podjęcie decyzji o przyznaniu sprawności,
 - indywidualne przyznanie sprawności każdemu zuchowi. Decydują o tym wszystkie zuchy wraz z przybocznymi i drużynowym w Kręgu Rady,
 - obrzędowe nadanie sprawności połączone z wręczeniem znaczka sprawności.
2. Indywidualne zdobycie sprawności polega na zrealizowaniu wybranych przez zucha działań oraz prezentacji w trakcie zbiórki wybranych wspólnie z drużynowym efektów tych działań. W indywidualnym zdobywaniu sprawności należy uwzględnić:
 - wybrane przez zucha sprawności i wspólne ustalenie z drużynowym lub przybocznym zadań wynikających z jej programu,
 - wykonanie ustalonych zadań. Realizacja tych zadań jest wspierana przez drużynowego lub przybocznego w zależności od potrzeb zucha,
 - prezentację na zbiórce wybranych wspólnie z drużynowym zadań i podjęcie wspólnej decyzji w Kręgu Rady o przyznaniu sprawności.
 3. Sprawności można zdobywać zespołowo lub indywidualnie pamiętając o dostosowaniu programu do przyjętego sposobu realizacji.
 4. Dziecko wstępujące do gromady uczestniczy w zdobywaniu sprawności i może ją mieć przyznaną przed złożeniem Obietnicy.

III. Zasady ogólne

1. Podstawowy zestaw programów sprawności ogłasza Naczelnik ZHP. Programy sprawności występują w dwóch grupach:
 - realizowanych zespołowo,
 - realizowanych indywidualnie.
2. Zdobycie sprawności potwierdzone jest w książeczce zucha oraz naszyciem znaczka sprawności na mundurze.
3. Drużynowi, kręgi, namiestnictwa mogą tworzyć programy nowych sprawności wraz ze znakiem graficznym. W celu upowszechniania programy tych sprawności po zatwierdzeniu w komendzie hufca należy przesłać do Głównej Kwatery ZHP.

V-07-1994/09/25